

організацію, в яку зорганізувалось наше Стонвольське робітництво, котре свідоме свого пониження зі сторони вищої пануючої класи.

Дня 26 січня 1908, Українська Читальня встроїла віче в справі обговорення своєї чорної долі робітничої підчас теперішнього лихоліття. На віче прибули всі робітники, які лише живуть в Стонволі, так що галля, де було віче, стала поберези заповнена. Перший промовив Никола Лахманець бувиший до теперішнього часу председателем Р. У. Ч.

„Товариші! 18 серпня м. р. нас горстка свідомих Русинів українців зорганізувалась в товариство котре то ми назвали: Руско Українська Читальня в Стонволі. Хоч нас мала горстка, але самі свідомі товариші котрі радо спішилися і спішат з датками на тую ціль. Я з радостію муну візказати, що тая горстка незатемнених людей розуміє і певна, що лиш одним сполученем в соціалістичну партію зможуть скинути з себе ярмо неволі. Тож і недивниця, що при отвореню читальні дня 18 серпня м. р. всі, як один заявили, що Р. У. Ч. має йти рука в руку з соціалістами. Тепер надійшла пора. Ми знаємо дорогі товариші, що недавно завязалося в Вінніпегу соціалістичне товариство, котре почало видавати робітничу Руску газету „Чер. Пр.“, цілею якої зорганізувати всіх робітників цілої Канади в одну Соціалістичну Армію, щоби тим способом легше добитися долі та оесвободитися від візисков. Алеж се товариство ще наразі початково слабе, бо ми знаємо, що при теперішнім устрою кожда робота потребує гроша. На пичі видавництва, котрі неосвідомлюють, а тільки затемнюють народ всілякі богачі дуки спілюють грішми, бо они знають, що пізнійше всто раз відберут з темного робітника. А наш „Черв. Прап.“ на початку стрітив всіляких противників зі сторони капіталістів, а також і ріжних сект попів, котрих є цілею знищити нашу робітничу газету, яко світло робучого люду. Тож і недивниця, що від них ми не відстанемо жадну заемогу, котру і не приймалибсьмо. Отже видко з того, що самі робітники мусимо свою газету, втримати на ногах, для того по мої думці єсть: 1. Щоби Руско Українська Чит. в Стонволі стала галузею Соціалістич-

ної Партії—Укр. Стонвольським Льюкалем С. П. К.

2. Щоби Р. У. Ч. в Стонволі приймала на себе обовязок: агитувати зарозширюванем „Черв. Пр.“, збирати пренумераторів, колектувати гроші і т. д.

3. Щоби Р. У. Ч. в Стонволі причинилась датами грошевиими, яко на підмогу „Черв. Прап.“

Думаю, що наші гроші дармо не пропадуть, але приєсут нам корисць стократну, если виберемо права для себе корисні. (Бесідник нагороджено гучними оплесками). Бесідник вівзав зібране, щоби вибрати змежи себе председателя, котрий має проводити нинішнім вічем. І зараз вибрано на председателя В. Малійчиного, котрий зараз займив місце председателя, а на секретаря попрошено Ник. Лахманця. Віче отворив В. Малійчин, коротко поясняючи зібраним ціль нинішніх зборів. Потім забрав голос тов. Г. Сліпченко, котрий указав, що істнує богато всіляких організацій, а головні 2-класові: Робітничі і капіталістичні. Одна, що все витворює і нічо не має, а друга, що нічо не робит, а тільки пожирає працю першої, а відтак кожда з тих двох ділить ся ще на погляди; навіть в робітничій класі є партія капіталістичних запроданця. Тов. указав на не можливість дальшого істнованя робітничої класи, і на потребу злуки всіх робітників в робітничу Сімію, бо наколи ми будемо злучені, то тогди будемо й сильні, бо в організації сила і тоді тільки будемо страшні для капіталістів і тоді не будут нас викидати, та засуджувати на голодну смерть. І так довго будут нас викидати і не будут раховатися з нами! яко довго ми не зорганізуємось. Знайте, що капіталіст мусит числитися із нами не яко з одиницями, а з ділою робітничою класою, бо ми на кождий розбишаккий напад капіталістів відповімо протестом з цілого краю... (шумні оплески). Відтак тов. указав на теперішнє лихоліте, що як грим прокотилося над цілою Америкою і Канадою. Але хто всему тому винен? Самі ми робітники, що ми не зорганізовані. Сотка зорганізованих капіталістів лишила великі міліони робітництва життя і засудила на голодову смерть. Чому вони змогли лишити нас нашого життя? тому, товариші, що

ми не зорганізовані. Великі міліони робітництва не зорганізованого, а сотки капіталістів зорганізованих можуть нас кождого дня засудити на голодову смерть. Тож тов. робітники! не будмо байдужні сему лихолітю і несподівимось, що се перейде і знов настанут ліпші часи для нас. Ні тож, засим лихолітем прийде друге, засим голодом прийде другий, і голод та смерть буде дивитися нам в очи так довго, як довго не пізнаємо своїх інтересів, та відберемо своє жите від капіталістів. А се тоді тільки можливо, на коли ми зорганізуємось. А так як інтереси наші, яко робітників, всі одні, тож ми мусимо злучитися задля оборони наших інтересів. Чому капіталісти злучені? Тому, що їх злучили одні інтереси, бо кождий капіталіст, бо кождий хоче аби якнайбільше видавити з робітника его робучої сили. Наколиж капіталісти яко опришки злучують ся тільки на те, щоби легше з нас кров нашу ссати, то чому ми не злучимось для своєї оборони, коли злука капіталістів є злодійська, брудна як розбишаків, а наші цілі суть святі і справедливі... (шумні оплески). Бесідник запитав присутніх, чи вони зрозуміли ту вартість нашого злученя, то всі присутні одноголосно сказали, що вони порозуміли і відчувують доконче потребу злучитися в організацію в ту, котра боронить за грабене право робітників капіталістами, а такою є тут одна, що стоїть на варті робітничих інтересів—се є Соціалістична Партія (опл.). Бесідник пояснив принципи Соціалізму, указував неморальнісць котра має місце між організованими капіталістами і неорганізованими робітниками, але котра не може мати місця-межи соціалістами. Бесідник запитав, чи ніхто немає запитань кому щось не зрозуміло, то мусит запитати, немусит здушувати своїх думань, ми мусимо знати, що перед нами не патик, котрийби хотів сплестити тут собі гніздо в наші темряві. Ми мусимо свобідно висказувати свої погляди, погляди кождого панують ся; Соціалізм тільки тим робит ся сильніший, а заснований на правді і не на затемненю, а на відкритю людських очей. Хоч его і хочуть здушити, креміналами, гарматами і багнетами, але нічого не помагає. Соціалізм все сильніша, все сильніша! БО

ПРАВДИ БРЕХНЕВ НЕ ПОБОРИШ! (гучні оплески)

Дальше говорило І. Ульмар, М. Матійцюв, І. Скоробогач і інші. Всі на тую саму тему, що попередні бесідники затим, щоби злучитися в одну валіку Соціалістичну Партію. І цілі збори заявили одноголосно щоби Р. У. Ч. від того дня стала галузею соц. партії. Ухвалили: 1) Р. У. Ч. в Стонволі. Екзек. Комітета Матійцюв С. П. К. 2) Р. У. Ч. приймає на себе обовязок агитувати за „Ч. П.“, щоби зеднати для себе, як найбільше предлатників. 3) Р. У. Ч. приймає на себе помогати видавництву „Чер. П.“ місячне по пять центів від кождого члена. А на соціалістичну Партію Канади по пять ц. від члена на фонд аштаційний. 4) Р. У. Ч. зносить виписове по два долляра, котре було постановлено 18 серпня м. р. Тепер виписалося 29 членів і приступили до вибору заряду. В заряд ввійшли В. Малійчин касієр, Н. Лахманець секретар фінансовий, П. Джурин бібліотекар, І. Скоробогач контроль, І. Ульмер та М. Матійцюв організатори місцеві. (Вибрані зістали привітані гучними оплесками).

Тай зарядили вічевики сами межи собою колекту на „Ч. П.“ І. Данилюк 10 ц. Ю. Немін та Ілько Чопей по 15 ц. Д. Галащук, Вавженець, Білоган, М. Мединський, І. Ульмер, М. Воляк, М. Полянчук, Д. Галів, Д. Джурин, Ф. Райовский, І. Скоробогач, А. Гандзюк, Ф. Мединський, І. Проскурняк, М. Матійцюв і В. Малійчин по 25 ц., Н. Джурин 50 ц., Н. Лахманець 75 ц., всього разом зколектовано \$5.40 ц. котрі то гроші відослали на фонд Р. У. роб. газ. „Ч. П.“

Потім було прочитано насім зібраню з ч. 2 „К. Ф.“ допис під заголовком: „Нова лапка“ писана В. Бучковским (нарід обурений з переривами ганьба слухав крутанню необтесаного В. Бучковського). В еднім місці називає буч Крата і его товаришів: „чорносонці, що розбили віче Ястрембского“ (ганьба Бучковскому!!! Крат і его тов. ариш розбили чорну сотню, котра мала зорганізуватися Ястрембским затемних людей). В еднім місці називає Буч. Крата „чорносонці“, як рівнож представляє Крата імпортоване з революційної Росії, а таож Буч. називає Крата „сіним, гду-

ним і диким“ (оклика ганьба!!!) „Крат бавить ся в дурниці“, пише Буч. В які дурниці? Буч. горлає, що „Канада мала досить таких просвітителів“ яких просвітителів? Може Буч. вважає за „просвітителів“ попередних клерикалів, консерватистів та лібералів? тож з того виходило, що для робітничої класи всі ці „просвітители“ єсут від повідні. Бучков. горлає, що „богато гроша вже було витуманено з бідних кішень“, питає тепер—ким? і для якої цілі? Буч. пише: „що досить тих дармоїдів, що піднивають ся під імена ріжних партій!“ „Чому власне Буч. побачив „дармоїда Крата“, звісного всім за чесного робітника? То колиж той добродій Буч. заопікуєсь народною справою, то чомуж не веде агітацію протів дійсних дармоїдів та візискувачів народа? Напевно автор статії забезпечуєсь своєю кишень і ласкою в капіталістичних партій... (ціле віче обурене кричить: ганьба! брехня! підлість! проч з Бучковским! проч з его крутиством! проч з подібними добродіями! Най живіт Соціалісти! і т. д.) так в галі тремас кілька минут.

Потім забрав голос Никола Лахманець (котрого привітали на трибуні гучними оплесками). І промовив в імени цілого віча до товаришів Канади, котрих еднаково гнетє бідота під утиском капіталізму.

Кличемо до вас чесні Товариші, робітники і фармари, кличемо до вас чесне Руске жіноцтво і ви дівчата цілої Канади, що нас є ту 100.000! Ану слідом за нами гуртуймось всі в Соціалістичну Партію, скиньмо кождий свої лепти, скиньмо суму грошей нарощилене видавництво „Червоного Прапора“, щоби наша робітнича газета стала дневником! Некажи товаришу: ей-що зроблят соціалісти! Ой невірши, товаришу, в свою робітничу силу, що ти сам сотворитель всього насвіт, значит: що ми робітники своєв працев втримуємо цілий світ. Отже стого виходит: що ми робітники все вітворюємо своєв працев тож і ми маємо посправедливості користати. Але лиш частину своєї праці, як капіталісти для нас визначили, абиьмо лиш при житю втримались, та щоби наша шкіра лиш кисти тримала. А неаситні капіталісти лиш набивають свої кишени на